

ЗАМЕТКА

Знахідки рідкісних видів рукокрилих (Mammalia, Chiroptera) в Beskidaх (Українські Карпати) [Observation of Rare Bat Species (Mammalia, Chiroptera) in the Beskids (Ukrainian Carpathians)]. — У результаті досліджень, розпочатих нами в 1997 р., на території Beskidів (північно-східний макросхил Українських Карпат) і, зокрема в районі м. Сколе, виявлено 8 видів рукокрилих, з яких 3 — занесено до Червоної книги України (1994), а також 3 — до Європейського Червоного списку тварин і рослин, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі (1991). Всі названі види виявлені протягом зимового періоду, під час сплячки. Дані про їх знахідки зібрано з понад 10 локалітетів.

Підковик малий *Rhinolophus hipposideros* (Bechstein, 1800). Зимуючих звірків виявлено в печерах на схилах хребта Ключ, а також поблизу с. Кам'янка (5–7 ос. щороку). З літератури для території Beskidів відомо спостереження підковика малого в с. Підгірці Стрийського р-ну, с. Уріж Дрогобицького р-ну Львівської обл. і в с. Бубнище Болехівського р-ну Івано-Франківської обл. (Абеленцев та ін., 1956). Вид занесений до Червоної книги України (II категорія).

Нічниця велика *Myotis myotis* (Borkhausen, 1797). Найчисленніший вид, виявлений на зимівлі в печерах Beskidів. У січні 1997 р. відзначено 9, у січні 1998 р. — 12, у грудні 1999 р. — 11 особин. Окрім того, 2 особини знайдено взимку 1997 р. у підвалі житлового будинку в м. Сколе. Крім того, на території Beskidів велику нічницю виявлено в с. Верхній Лужок Старосамбірського р-ну Львівської обл. (Абеленцев та ін., 1956) і с. Сушиця Старосамбірського р-ну Львівської обл. (кінець травня 1985 р.; Є. Боровець, усне повідомлення). Нічниця велика занесена до європейського Червоного списку (категорія К).

Нічниця війчаста *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817). У січні 1998 р. виявлені 2 особини в печері на схилах хребта Ключ (Сколівський р-н Львівської обл.). Вид занесений до Червоної книги України (III категорії) і Європейського Червоного списку (категорія I).

Широковух європейський *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774). Щороку нами спостерігається 4–5 особин виду, переважно в печерах і гротах. Також одна особина була виявлена в підвалі будинку в с. Дубина (грудень 1999 р.). Інші місця знахідок широковуха: с. Бубнище Болехівського р-ну Івано-Франківської обл. (Абеленцев та ін., 1956), а також м. Сколе і с. Тухолька Сколівського р-ну, м. Турка Львівської обл., м. Долина Івано-Франківської обл. (Турянин, 1971). Вид занесений до Червоної книги України (III категорія).

Вухань звичайний *Plecotus auritus* (Linnaeus, 1758). Виявлений у печері на схилах хребта Ключ (2 ос. — січень 1998 р.; 1 ос. — грудень 1999 р.) і в гроті біля с. Урич (2 ос. — лютий 1998 р.; 7 ос. — січень 1999 р.). Також відомо про знахідку 2 особин вуханя звичайного в січні 1970 р. в підвалі будинку в с. Долина Івано-Франківської обл. (Є. Боровець, усне повідомлення). Вид занесений до Європейського Червоного списку (категорія I). — А.-Т. Башта (Інститут екології Карпат НАН України, Львів).

ЗАМЕТКА

Про зимівлю широковуха звичайного в шахті “Стационар” Ужгородського району [Hibernation of *Barbastella barbastellus* in a Mine]. — В січні 2000 р. під час проведення зимових обліків кажанів в Ужгородському р-ні в шахті “Стационар”, яка розташована в 2 км на північ від с. Глибоке, на території зоологічної пам'ятки природи місцевого значення “Лилики”, нами зареєстровано 16 особин широковуха звичайного *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774). До теперішнього часу кількість кажанів цього червонокнижного виду тут була невеликою. Зокрема у 1993 р. — 1 особина, у 1996 — 6, у 1997 — 3, у 1998 — 1, у 1999 — 1 особина. Шахта “Стационар” не використовується з 1938 р. Вхід в шахту, розташований в яру біля лісової дороги, має розмір 1,5×0,8 м. Він загороджений ґратами, які постійно руйнуються дачниками. Шахта являє собою прямий коридор висотою 1,6–2 м. На відстані 45 м від входу є невеликий зал висотою 3 м, його ширина — 4 м. Права стінка залу складається з обваленого каміння, між яким є вузький прохід в дальню частину. Температура в шахті коливається в межах 8–9°C, відносна вологість — 96%. Кажани знаходились в першій частині шахти, на відстані від 15 до 30 м від входу, поодинокі особини — 5, всі інші — групами по 6, 3, 2 особини. Одна особина широковуха знаходилась в групі з вуханем бурим *Plecotus auritus* (L., 1758). Всі групи розташовані на невеличких горизонтальних виступах стін печери, на висоті до 1,5 м від підлоги шахти. Лише 2 поодинокі особини знаходились в шлінах під стелею (висота 1,8 м). Під час проведення обліку всі кажани були в стані сплячки. У них були відсутні реакції на світло та тепло. Температура в цій частині шахти — 8°C. В другій половині шахти, де температура становила 9–10°C, ні однієї особини широковуха не відмічено. — В. Жданович (Ужгородський університет).